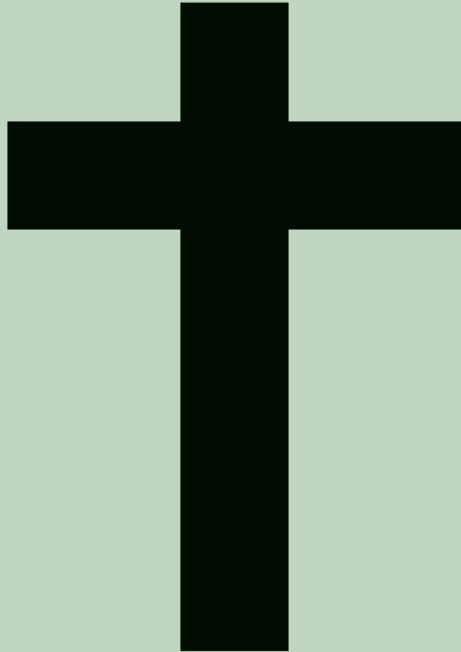

Jawunany

The Book of Jonah in the Kitja language of Australia

Jawunany
The Book of Jonah in the Kitja language of Australia

copyright © 1978 Bible Society of Australia

Language: Kitja

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-05-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun 2022

b6557891-c9d9-5c64-9358-eeb9cdae76ae

Contents

Jonah 1

Jawunany

ISBN 0 647 13030 0 590P © B.S.A. 1978 330 copies

Perrem jarrakpe Jawunany nu. Tany Juwuji ngininiyin. Taawany nginimanji tan taan, yinginpe pirri Yijirayilpe. Tany Jawunany Ngapuny nu warrkamkaliny, yinginpe ningi Purapitji. Tany purapitji winji winji Ngapuny nungu. Ngapuny perra penayitji tam purapitpe jarrakkirrim tam jarrakpe nuwa. Jarrakpe Ngapuny nuwa jarrak perrani pirri waringarrim.

Ngapuny perra nginiyitji Jawunany Ninipayurrung. Perra nginiyitji pirri tam waringarrim perraniyin ngarri tan taan yinginpe pirri Ninipan. Tam waringarrim purru taam perraniyin ngirripawurrung ngela. Jawunany nu nawuyangem taam perraniyin kilirripiny.

Tany Jawunany ju nawuyangem ningkuwum nguwan warta pemperramangpe tam yakengirrem taawany purrunpu ngarri tan nawarran mayarun Ninipan. Tam Ninipangarnam nguwan tawung ngurramangpe Ngapuny. Yakepam. Wayinikana tany Jawunany nguwan nguwiyan pirri tam yakengirram. Nguwan warta penamanji tam ngulmurru, perraniyin ngarri Ninipan.

Nginingirriyin, “Tam ngulmurru rangkawanji pimpirrije perrem jarrakpe Ngapuny nuwa. Rangka ngarri pimpirrije, turlanji pirriyan Ngapuny ningi, Ngapuny kungkulumpi kunaka ngiyiwuwun. Kunung nguwin purru. Nguwan pinpiji. Kat ngarri pimpirriwurupe tam yilkurum panji ngarri pemperramenpe, tawung ngarri ngurrimpe Ngapuny, tawurayik pinpiji. Nguwan kirrij pinpiji.” Wayinijam nginingirriyin. Perrengempe wijiwu nginiyin kilirriku. Nguwan nguwiyan ngela Ninipayurrung.

Ngapunyany Jawunany pinarrik nginiyitji nawuyanginy nu. Ngapuny tawung penemenji waringarrim. Tawung ngarri penemenji ngulmurru, kawuwayinija rangka ngarri ngurremenpe Ngapuny, yilkurungem kunak ngarri purruwanpe nungu, tawung ngarri ngurremenpe Ngapuny tawurayik pinpiji, muliya pinpemu-luwunji. Warany. Wayini Ngapuny pinarrik nginiyitji nawuyangim nu.

Jawunany nguwan rangka nginimanji Ngapuny

¹ Jirrawukuwalun Ngapuny nginini ni Jawunany. Tany Jawunany wikikany nu Yamitayiny. ² Ngapuny nginini ni Jawunany, “Piyarra ngela Ninipayurrung. Ngela piyarra pirri tam

waringarrim, purrunpu ngarri tan nawarran mayarun Ninipan. Pawu pene pirri, ‘Kelewirring Ngapuny tek nenemenjini yilkurum panji panji ngarri jamperremene.’ Pene pirri, ‘Kat pampurruwurruputa tam yilkurum. Tawung parramna Ngapuny.’” ³ Purrungunti Jawunanykany nguwan rangka nginanyji Ngapuny. Kilirr wijiwu nginiyin. Wijiwu nginiyinte kilirriku ngirripawurrunkili. Yulu nginiyin Japayurrung. Tam jarrakpe Ngapuny nuwa kat penawurrutji partun. Purap ngarri nginiyin Japayurrung, ketpa nyaniyitji yawinyili. Yawinyili kurrngangarnal that nyaniyinyante kurrngan. Kilirr maran kirrip ngarri nyaniyinyanya ngirripawurrung Payinyurrung. Ngarrkalem waj ngarri penayitji ni tany nawarrany majany yawinyil nguyu, Jawunanykany milimilima penamanji nuwa. Purrungunti pirtij nginiyin pirri tam warrkemkalim yawinyil nguyu. Walika nginiwatji yawinyil ngiyi. Pakuwa ngininiyin yilikin.

⁴ Purrungunti tal yawinyili nginanyawa pelekewirrin kurrngan. Nyaniyinyanya ngarri nawarrayurrung kurrngan, walangapam Ngapuny perrawa penayitji. Walanginy kernkalepany kurrngan pelekewirrin tana waranganpe penayitji. Waranganpe nyaniyitji tal yawinyil. Marran kapert kirrip nyaniyinyanya yawinyil.

⁵ Perrengempi tam warrkemkalim yawinyil kurrngangarnal nguyu jilpa perrani. Maake maake perrani. Niniyit perrani walangam purru. Pawu perrani pirri purriyangem kutpe. Jirrawukuj pawu perrani pirri kutpe. Yakapam. Nguwan. Tam walangim nawarraya kere wumperramante. Perrangirriyinpe, “Pulpam werrekep kala yarren. Wayinikanji muliyayanji yarrinya.” Perrangirriyinpe. Tangempi pulpam werrekep wumperrama. Warany. Wayinikanti tany Jawunany pakuwa ngininiyinte yilikin yawinyin. Muyum paku ngininiyinte.

⁶ Tangempi tany nawarrany ngarayi nginiyitji, paku ngarri ngininiyinte yilikin. “Kapuwa nene?” wanamayi ni. “Kelengenti turrawu purru paku ninante? Pirtij pene. Pawu pene ni Ngapuny ngu. Rangkawanji yinpijiyuru. Muluruwanyji nguwin yuru. Wanjiyayanyji yarrinya. Muliwayanji yarrinya,” nginini ni Jawunany.

⁷ Purrungunti tam warrkemkalim perrangirriyin, “Ngarrkalijam wethetji kala yarrin. Ketpawanji yarrinya tany, rerr ngarri penamanjiyuru perrem warim,” perrangir-

riyin. Tangempi ngarrkalajam wethetji perrani. Ketpawa ngurrayitpe nu ying-inpe Jawunany nu. Perrangirriyin, “Ngingiyanya maruwunyi.”⁸ Tangempi perrani ni, “Nyingiyananji maruwunte ngu. Nyingiyany ma rerr junamana yarre perrem warim? Kapuwa nene ngenengke? Kayimilina ngu? Kayipinya nanina? Taampi kawurra ngu? Kawuya ngu waringarrim?” perrani ni.

⁹ Purrungunti nginini pirri, “Ngayanti Juwujin nga. Ngapuny tamalarrk nemenke kelewirrin, Ngapuny ngarak ngarri penamanji taam ju perrem kurrngam.”¹⁰ Tangempi nginini pirri, “Wijiwu ngenatke nuwa Ngapuny.” Nginini ngarri pirri, niniyitke nyaliny penamanji tam warrkamkalim. Miyangki ngurrayangpe, “Turra purru wiji wu nanina nuwa Ngapuny?” perrani ningi.¹¹ Purrungunti tam warrkamkalim perrani ningi tany Jawunany, “Waranya. Kapa yarren ningki. Perrempe walangampi jangpe yimperre-warrenpe yurru. Kapuwa yurrun ningki, wirrka ngiruwun kernkaliny. Kernkaliny nawarrany nyaliny nginiyin. Nguwan wirrk nguwiyin,” perrani ningi.

¹² Perrengempi Jawunany nginini pirri, “Miyawa jarrawat yimpirrimna, wethet kala yimpirrij. Kurrngan wethet kala yimpirrij. Kurrngan wethet ngarri yimpirrijta, warany, walanginy kirrij nguyayi nungkurru. Wirrka ngiyayi. Ngayana ngarnpe warimpe nunanyke. Nawarrany walanginy ngayana kuj nanayana nungkurru,” nginini pirri.¹³ Perrangirriyin, “Kulangkin. Mulurru yirran nungu.” Warany. Kernkaliny nawarranyayi. Nguwanganan. Tany katakatawuya jurra ngarri nginini yawinyil. Nguwan. Purrukalin. Ngirrijipiny, piyirripiny jurra ngarri perrani. Nguwana. Purru karri wurru partun piriwu nyananyji kernkaliny. Mengerr nyimperranye. Nguwan nyaniyinya palawayurrung. Purrukalin kernkaliny. Nguwan.

¹⁴ Purrungunti pawu perrani ningi Ngapuny kuluwurr, “Nguwan kuj yinpijta yarre nginjiny nungu. Nguwan marup yinpiyajta yarre, wethet ngarri yirriji. Nguwan warim karij yinpijna yirri, kurrngan nguwinji ngarri, nang ngarri nguwinji. Nguwan thet yinpijta yarre nginjiny jiyiliny nuwa. Nyingiyana perra junayita yirri perrem warim,” perrani ningi Ngapuny.¹⁵ Tangempi Jawunany tany jarrawat ngurramangpe. Wethet ngarri ngurrayitpe kurrngan, wirrk perrayin. Walanginy wirrka

nginiyin. Nguwan kere purruni kernkalim. Nguwanganany. Kirrij waniyitji.¹⁶ Perrengempi walanginy wirrk ngarri nginiwatji, tam warrkamkalim tamalarrk ngurramangpe Ngapuny. Pinarri perraniyin nungu. Linga linga perrani walanginy nuwa. Tamalarrk ngurramangpe Ngapuny. Waranya. Miyalawa wirrjip pumperrayitpe nungu. Papij pemperrayangpe nungu. Wayinikana kulurruku tamalarrk ngurramangpe Ngapuny. Wankim lutrayi perrani kulurruku. Perrani ningi, “Tamalarrk yirremenjingungu Ngapuny. Pinarri yirranjingu. Nawarran ngu. Yirranji ningki. Tamalarrk yirrimnyi ngungu jimurrawukja Ngapuny,” perrani ningi.

¹⁷ Warany kurrngam jangpe ngarri ngurranype tany Jawunany, Ngapuny perra nyananyji tal kuntarril nawarral. Ngelthek nginiyitja. Kuntarril namul nginiyanya tany Jawunany. Yilakayi kumutuk nginimuluwatja. Kalarun nginimuluwatja yilikin. Waranya merrke merrken wananya taampi ngininiyinte. Jaanyany ngininiyinte ngiyi merrkenpam taam yilikiyan ngiyi.

2

Jawunany yangki nginimanji Ngapuny

¹ Purrungunti yilikipiny kuntarril ngiyi kalarun, Jawunany tamalarrk nginimanji Ngapuny kuluwurr. Kalarupiny ngininiyin ngarri yilikin ngiyi kuntarril, jarrak nginini ni Ngapuny.

² Nginini ni, “Tamalarrk nemenangu Ngapuny. Ngakinymilim warim ninamuluwatke ngarri, yangki nanamanangu. Yangki ngarri nanamanangu, rangka yinanyana. Yinamuluwata. Kalarupiny, yilikipiny nang kirrip ngarri ngenaniyin, katakatawuya yangki nanamanangu muliyakirrim. Ngapuny rangka yinanyana. Tamalarrk nemenangu Ngapuny.

³ “Wethet ngarri yinayita yilak kalaruyurrung, yilangaku thutpu ngenawatke. Kurrngany namul nginayitji. Marran ngaminayiwu ngenani. Ngalukujpany ngenayanyji.⁴ Jarrak nyaliny ngenan ningki Ngapuny. Ngenangirriyin, ‘Yilwarriya marra nginpiyante. Jimurrawukja kat nuwurrutke taan ninante ngarri.’ Ngenangirriyin, ‘Nguwan tek nyaliny nunpimke tam mayarum purrutpu ngarri tamalarrkkirrim, ngalany ngarri purrun ngungu,’ ngenangirriyin.

⁵ “Ngenan ningki Ngapuny. Kurrngam yirringulku nunangunke. Laanepiny kurrngam ngapari ngapari perrani ngirri. Kempe ngemperramangpe. Yilikin ngenaniyin ngarri kalarun,

wirrmilinjarn merewam werrkale kurrngangarnam mernmertpe ngemperramangpe tumun. ⁶ Yilak thutpe ngenawatke kumutuk kalaruyurung. Tayurrung thut ngenayinte nangem purrunpu ngarri, thep ngarri purrunpu jimur-rawukja. Nguwan. Nyingan ngakinyji Ngapuny piri yinanyina yilangpiny. Piri yinanyina muliwaya. Ngenan ningki Ngapuny.

⁷ “Ngenangirriyin ngarri, ‘Nang kirripta ngenanke,’ Yangki nanamanangu. Kelewiringpiny rangka yinanyina. Nyingepiny taam kuluwurr ninante ngarri, rangka yinanyina, ngenan ningki Ngapuny.

⁸ “Tam waringarrim yakapaya purrun ngarri, tamalarrk ngarri pemperramanpe yakengirram kutpe, marran kat nemperrawurruta purru. ⁹ Ngayana tamalarrk nimpimnangu. Jaampirri ngalany nginpin ningki. Tuwayina waj nunpijke ningki tamalarrkirim. Tam jarrakpe welangen ngenani ngarri ningki, ‘Tawung nimpimnangu, Nguwan kat nimpuwurrutangu.’ Warany. Kelyengengem tawung nimpimna. Nguwan kat nimpuwurrutangu. Yijiyan ngenan ningki. Ngapuny yilkurrungem rerrwu ngenemenji. Nawunkany miluwaya ngenamuluwunji.” Jawunany nginini ningi Ngapuny. Maarrke kuntarril nginimuluwatjante yilikin jaan.

¹⁰ Purrungunti Ngapuny jarrak nyaniyiti tal kuntarril. “Palawayurrung piyita. Yulak piyita palawan,” nginini ngiyi. Tangempi tal kuntarril nginanya. Yulak nginiyitja palawan. Warany.

3

Jawunany rangka nginimanji Ngapuny

¹ Purrungunti Ngapuny partupartu nginini nyaliny ningi Jawunany. ² Ngapuny nginini ni, “Ngela piyarra Ninipayurrung, tam nawarran mayarum. Piyarra pirri. Pawu pane pirri tam waringarrim. Pena pirri perrem thuwunthum wajpe nunayitke ningki,” nginini ni. ³ Tany Jawunany rangka nginanyji Ngapuny. Warangkanyja marran ngininyin ngela Ninipayurrung. Tam nawarram mayarum. Jarraka ngarri wumpiji pirri, merrka merrkan wumpiyayiji pirri. ⁴ Tangempi purap ngarri ngininyin mayaruyurrung, Kili wananyjinte. Kilili wanamayinte karrarukpu wanina ningi. Makane purakpuwa nginimiyinji pirri. Pawu nginini pirri, “Jirrawukuwalun karnkinywalun Ngapuny kulpur pinpiji. Perrempi Ninipam kirrij

nanpijiningi waringarriny narruna ngarriya,” nginini pirri.

⁵ Purrungunti rangka ngurranyype tam jarrakpe Ngapuny nunguwa. Rangka ngurranyype thuwunthum pawu ngarri nginini pirri Jawunany. Perrangirriyin, “Yurrun nguwan jang yarrin. Waringarrim nawarram ju wanyanyakim nguwan jang yarrin miyale mayim thuwunthum. Taj yampirrija jingkerrkerr karrakim. Waranya. Nguwan jang perrani. Jingkerrkerr karrakim taj pemperrayangpe. Nguwan menkawum taj pemperrayangpe. Mulurruk perrangirriyinpe. Wayinikana turi perrawuwuranpe,” perrangirriyin.

⁶ Tany nawarrany kingji waringarrim purru purrunpe ngarri Ninipan, rangka penanyji jarrakpe nuwa. Rangka ngarri penanyji, laanepiny thut nginiwatji. Nawuyangepiny mayarun rut ngininiyinte ngarri thut nginiwatji. Pelalk penanyji tam junayinkarram lalajkirrim lalaj ngarri nginiliyinji. Taj penayanji tam jingkerrkerr karrakim. Nginiyin. Kawune ruta nginiwatji. ⁷ Tangempi tany kingji perrem jarrakpe perra penayitji pirri waringarrim. Jarrak nginini pirri, “Perrem jarrakpe ngayan perra nuniyinke narri. Ngayan ju ngakinype manamparram yarrekili yirran narri, Nguwan jang narrin thuwunthum. Nguwan nguluk narrin kurrngam. Nyingiyangem pulumanam ju kukanjam nguwan jang pirrin. Nguwan nguluk pirrin. ⁸ Ningkirriwan taj narrayiliyina jingkerrkerr karrakim pirri. Nyingiyangem yanamulpe taj pamparrajta pirri jingkerrkerr karrakim. Katakatawuya jarrak parru ningi Ngapuny. Tamalarrk parramna Ngapuny. Tam yilkurrun panji ngarri narrun, kat pamparrewurrupta yilkurrun tam. Kunak parruwuna. ⁹ Ngapuny kungkulum turlwanji nguwiyaiyu. Kunakanyji nguwiyi. Nguwan warim pinpijiyurru. Mulurruwanji nguwan yurru jaan. Nguwana nang yarruwun, muliyawanji yarrinya,” tany kingji nginini pirri.

¹⁰ Purrungunti rangkawa pemperranyype tam jarrakpe tam waringarrim. Kat pemperrawurrutpe tam yilkurrun, panji ngarri perrani. Kata pemperrawurrutpe. Tamalarrk ngurrangpe Ngapuny. Tangempi Ngapuny tek penamanjinte. Nginingirriyin, “Perrempi waringarrim kunak perrawuwuranpe.” Ngapuny kungkulum turl nginiwuranji. Nguwan thet penayitji kuma nginini ngarri pirri.

4

Jawunany warinykuwa nginimiyinji

¹ Purrungunti Jawunany tany mulurru ngingirriyin. Perrngempi warrnykuwa nginimiyinjinte. ² Nginini ni Ngapuny kulurruku, “Ngapuny, ngayimilij ngenangirriyin wayinikana taapiny wijiwu ngenayin kilirr. Ngenangirriyin wanjina, ‘Ngapuny thet junpiyina tam mulakawim purrunpu ngarri Ninipan.’ Nguwan. Welanginy wiji ngarri ngenayin kilirr, ngayikul ngenangirriyin, ‘Ngapuny nawun menkawiny nu. Kalyekpiny nu.’ Wayinikana ngenangirriyin, ‘Turi pirriyilijpe ningi. Nguwan thet pinpiji.’ Ngenangirriyin, ‘Piri ngarri pirriyan ningi Ngapuny, tawurayik pinpiji. Nguwan thet pinpiji,’ ngenangirriyin. Wayinikana wijiwu ngenayin kilirriku. Ngayikul ngenangirriyin, ‘Ngapuny menkawiny nu. Kalyekpiny nu. Tawung penemenji waringarrim. Kunak ngarri pirriwuna ningi, turl ngarri pirriyan ningi, tawurayik pinpiji. Nguwan pinpiji,’ ngenangirriyin. Wayinikana wijiwu ngenayin.” Jawunany nginini ningi Ngapuny.

³ Tangempi Jawunany nginini ningi, “Kunung pene ngirri nangkirrim. Miya nang nginpuwun. Turrawu purru miluwaya nginpinkente, nang nguntuwun,” nginini ningi Ngapuny ni. ⁴ Purrungunti Ngapuny nginini ni Jawunany, “Nyingan nguwan wariny numpuniyina. Turra purru wariny ninante?” nginini ni.

⁵ Purrungunti Jawunany kilipa nginiyin. Ngarr nginiyin. Ngela nginiyin mayarupiny. Keman juntu penamanji ngarlum nawuyangem. Ruta ngininiyin ngarlun. Mamperra ngarri nginiyinte. Tek wanamayinte, kapa Ngapuny nguwin pirri tam perraniyin ngarri Ninipan. ⁶ Purrungunti Ngapuny rekanyja tuluke nginimanji werkkaliny ngirripak ningi ngarlun. Warangkanja nawarrak

nginimanji. Werrkale waniyit kanarrany. Menkawim ngarlum tulukpe wumperrayitpe ningi. Perrengempi Jawunany ngingirriyin, “Menkawim perrem ngarlum. Yilkiya kulukulu ngenan purru ngarlum,” ngingirriyin.

⁷ Purrungunti rangarrwan Ngapuny perra penayitja lukal. Tam janga penangunya karntin yilangpiny. Ngerep penanya kanarrampi. Perrijila wumperrayitpe. ⁸ Karak parntel pirtij ngarri nyaniniyina, Ngapuny perra penayitji kernkalim punpum. Ngelmangpiny perra penayitji. Jawunany thuwunke nginimanya. Kirliwiring malalal papij nginiwuranya tumun.

Perrengempi nginini ni Ngapuny, “Kunung pene ngirri nangkirrim. Nang nguntuwun. Turra purru miluwaya nginpinkente,” nginini ningi. ⁹ Perrengempi Ngapuny nginini ningi, “Nyingan nguwan wariny numpuniyina kanarram purruwa. Turra purru wariny ninante purruwa?” nginini ningi. Perrengempi Jawunany nginini ni, “Wentha kapuwa wariny ngarri ngenankente purruwa. Wariny ngenanke nangkirrim,” nginini ningi.

¹⁰ Tangempi Ngapuny nginini ningi, “Perrem kanarram warangkanja perrawalk wumperrayitpe muntuyan. Jirrawukuwalun jat perraniyin. Makanngem kirrij nginiyin. Nguwan tuluke junamana. Nguwan nawarrak junamana. Wariny ninante nuwa. Turra purru mulurru nene purru tam kanarram?” ¹¹ Nginini nyaliny ningi, “Kaninya? Nyingan mulurru nene purru kanarramuwany. Ngayan mulurru ngenan purru tam melakawim purrunpu ngarri nawarran mayarun Ninipan. Tam melakawim 120,000 wanyanyakim purrunpu ngarri tiyana, pinarriwurrun purru yilkurum purru menkawim purru. Kaninya tam pulumanam purrunpu ngarri tiyana? Pinarriwurrun purru. Jaam mulurru ngenan perrem purru.” Ngapuny nginini ningi Jawunany. Warany.